

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วันพุธที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) โดยมี นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม

ประธานฯ ได้อนุญาตให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปรีกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒๔ เป็นเวลาพอสมควรและเมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

(๑) กระทู้ถาม

๑.๑ กระทู้ถามสดด้วยวาจา

๑.๑.๑ กระทู้ถาม เรื่อง การสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) โดย นายขจิตร์ ชัยนิคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุดรธานี พรรคเพื่อไทย เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สอบถามถึงกรณี การสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สกสค. โดยองค์กรเครือข่าย ๔ ภูมิภาค ได้มีการคัดค้านผลการสรรหาผู้อำนวยการ สกสค. ๖๔ จังหวัด โดยอ้างเหตุผลว่า กระบวนการสรรหาและผลการสรรหาไปในทางไม่โปร่งใส เอื้อประโยชน์พวกพ้องหรือไม่ โดยกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบจะส่งหนังสือร้องเรียนถึง นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเรียกร้องให้สืบหาข้อเท็จจริงให้เป็นທີ່ประจักษ์แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั่วประเทศ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) จะต้องคืนเงินหลักประกันความมั่นคงของสมาชิก ให้กับครูทั่วประเทศ ผ่านกองทุนเงินสนับสนุนพิเศษและส่งเสริมความมั่นคง ตามโครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. รวมแล้วมากกว่า ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท เพราะถือเป็นเงินของครู การให้บุคคลอื่นมาบริหารอาจจะไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรม สำหรับการยุบโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้นักเรียนบางส่วนได้รับผลกระทบจากการเดินทางไปเรียนหนังสือ

นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตอบชี้แจงว่าการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) โดยได้จัดทำหลักเกณฑ์การสรรหาให้ครอบคลุมทุกมิติ มีความโปร่งใส และเป็นธรรมเพื่อคัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยขับเคลื่อนงานสวัสดิการและสวัสดิภาพให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับ สกสค. ซึ่งแนวทางการสรรหาเป็นไปตามหน่วยงานราชการทั่วไป ส่วนเงินกองทุนเงินสนับสนุนพิเศษและส่งเสริมความมั่นคงตามโครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. คืนให้กับสมาชิกผู้กู้ ช.พ.ค. นั้น เรื่องดังกล่าวได้มีการดำเนินการมาก่อนที่ตนเองมารับตำแหน่ง แต่ในปัจจุบันนี้มีการจ้างบุคลากร เพื่อบริหารจัดการด้านการเงินในกองทุนได้เป็นอย่างดี และมีแผนงานที่ชัดเจนทำให้มีรายได้แน่นอน และได้รับประโยชน์มากที่สุด ส่วนประเด็นการยุบโรงเรียนขนาดเล็กที่มีระยะห่างกัน ไม่น่าจะไม่ส่งผลต่อการเข้าถึงการศึกษาของนักเรียน ซึ่งในทางปฏิบัติที่ผ่านมา ปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อน รัฐบาลจึงต้องมีการกลไกที่ช่วยให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์คือ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ชุมชนจะได้รับบริการสาธารณะที่ตรงกับความต้องการของตนมากที่สุด

๑.๑.๒ กระทั่งถาม เรื่อง ปัญหาการชุมนุมของนักเรียนเพื่อขอยกเลิกการแต่งเครื่องแบบนักเรียน โดยมี นายชัยวุฒิ ธนาคนานุสรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชารัฐ เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มนักเรียนมีการต่อต้านในการแต่งเครื่องแบบนักเรียนนักศึกษา ซึ่งทำให้ผู้ปกครองบางกลุ่มมีความกังวลใจ ถ้าหากมีการแต่งชุดล้าลองในสถานศึกษา ในเรื่องของความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย และปัญหาความเหลื่อมล้ำ ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับชุดนักเรียนอย่างไร และยังคงสนับสนุนค่าใช้จ่ายเรื่องค่าเครื่องแบบนักเรียนเพิ่มขึ้นได้หรือไม่ และการชุมนุมของนักเรียนเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในโรงเรียนจะมีการแก้ไขปัญหอย่างไร การที่นักเรียนเสนอให้มีการค้าประเวณีที่ถูกกฎหมาย อาจกลายเป็นค่านิยมที่เสื่อมเสีย มีแนวทางการแก้ไขอย่างไร รวมทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังการรักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีวิธีการจัดการอย่างไร มีการสกัดกั้นจากกลุ่มภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความคิดของกลุ่มนักเรียนอย่างไร

นายณัฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงว่า สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลง จากปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการมีการรับฟังจากกลุ่ม นักเรียนแล้ว ต่อข้อร้องเรียนในประเด็นทรงผมและเครื่องแบบนักเรียน รวมถึงปัญหาทางการศึกษา บุคลากรและหลักสูตร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการยินดีรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยจะนำเรื่องต่าง ๆ มาประมวลผลผ่านคณะกรรมการศึกษาเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไข ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ตัวแทนนักเรียน ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยจะมีการพิจารณาอย่างรอบคอบและรอบด้าน ในส่วนประเด็นของเรื่องทรงผมและเครื่องแบบนั้น ต้องพิจารณาว่าปฏิบัติได้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ ได้รับฟังความคิดเห็นจากสถานศึกษา อาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วสถานศึกษาสามารถอนุญาตให้นักเรียนแต่งชุดล้าลองได้ โดยไม่ต้องเปลี่ยนกฎกระทรวง แต่ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษาใดดำเนินการ เนื่องจากต้องคำนึงถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาทิ รูปแบบเครื่องแต่งกาย ค่านิยมที่เป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งปัญหาดังกล่าวต้องใช้เวลาในการศึกษาพิจารณาเพราะเป็นรากฐานของการศึกษา และเห็นว่าสังคมไทยอาจยังไม่พร้อมต่อข้อเสนอของกลุ่มนักเรียนที่เสนอในประเด็นต่าง ๆ ต้องมีการแก้ไขตามแนวทางที่คณะกรรมการพิจารณา ซึ่งจะพิจารณาเสร็จสิ้นในสิ้นเดือนธันวาคมนี้ ในประเด็นเรื่องการคุกคามทางเพศ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งศูนย์คุ้มครองช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา ที่ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งได้บังคับใช้กฎระเบียบ ถอดถอนใบประกอบวิชาชีพครู กับบุคคลที่กระทำความผิด โดยไม่เกรงกลัวต่ออำนาจใด ๆ ซึ่งได้ทำเรื่องถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อขอให้ไม่ให้มีการประกันตัว เพื่อป้องกันการข่มขู่ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากต้องเป็นตามกระบวนการทางกฎหมาย ทั้งนี้ จะมีการพัฒนาศูนย์ให้รองรับหลากหลายปัญหาในโรงเรียนมากขึ้น ในส่วนของการการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักเรียนเหล่านั้น เห็นว่าต้องมีผู้ชักจูงอยู่เบื้องหลัง แต่ต้องมีการหยุดกลุ่มคนดังกล่าวเพื่อไม่ให้ปัญหาบานปลาย ด้านหลักสูตรด้านประวัติศาสตร์ยังคงมีอยู่ แต่ไม่ได้เป็นวิชาหลัก ซึ่งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประวัติศาสตร์ เพื่อจัดทำกรเรียนการสอนในด้านประวัติศาสตร์เพื่อปลูกฝังในข้อเท็จจริง เกี่ยวกับประเด็นในทุก ๆ เรื่อง ให้นักเรียนนักศึกษารับรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะมีวิธีการนำเสนอเปลี่ยนแปลงไป เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นประชาธิปไตย และจะเข้มงวดมากยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้กลุ่มบุคคลใดมาหาผลประโยชน์จากกลุ่มนักเรียน

๑.๑.๓ กระทู้ถาม เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
โดยนายสุเทพ อ้วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคก้าวไกล เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม
นายกรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไม่ให้โอกาสกับบุคคลผู้ใช้แรงงาน เนื่องจากไม่ผ่านร่างพระราชบัญญัติ
คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานทั่วประเทศของประชาชนผู้ใช้แรงงาน
โดยรวม ให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพิ่มอำนาจต่อรองและเพิ่มเวลา
เรียนรู้ โดยเฉพาะการปรับค่าจ้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง การกำหนดค่าจ้างตามประสบการณ์ การจ่ายค่าล่วงเวลา
การลาคลอดบุตร การลดชั่วโมงทำงานต่อสัปดาห์ การปรับเปลี่ยนพนักงานจากรายวันเป็นรายเดือน ส่วน
โครงการจ้างงานเด็กจบใหม่ (Co-payment) แก้ปัญหาไม่ตรงจุด มีผู้จบใหม่ทำงานไม่เกิน ๒ เปอร์เซ็นต์
รัฐบาลจะดำเนินการอย่างไร

นายสุชาติ ชมกลิ่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติ
คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ของพรรคก้าวไกล มีสาระสำคัญคือ การมุ่งแก้ไขกฎหมายที่มีบทบัญญัติ
บางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากในขณะนี้อยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
โควิด-๑๙ ทำให้ชะลออัตราการจ้างงาน มีผู้ประกอบการอีกจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SME รวมทั้ง
ผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ทำให้ธุรกิจ SME มีการจ้างงานเป็น
รายวัน หรือรายชิ้นงาน ส่วนสวัสดิการอื่น ๆ เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง ส่วนโครงการ
จ้างงานเด็กจบใหม่ (Co-payment) ตามนโยบายรัฐบาล ที่ให้ความสำคัญกับการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลัง
สถานการณ์โควิด-๑๙ คลี่คลายลง สนับสนุนการจ้างงานระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้จบ
การศึกษาใหม่ มุ่งเน้นให้คนไทยต้องมีงานทำในทุกพื้นที่ สนับสนุนการจ้างงานที่มั่นคงและต่อเนื่อง
เน้นเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพิ่มศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการในการสร้างความเข้มแข็ง
ทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนต่อไป

๑.๒ กระทู้ถามทั่วไป

**๑.๒.๑ กระทู้ถาม เรื่อง ความคืบหน้าในการแก้ไขและจัดโครงสร้างรองของระบบ
คมนาคมในฝั่งธนบุรี โดยมี นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคก้าวไกล
เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม นายกรัฐมนตรี** (เลื่อนมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๕
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

เนื่องจากมีการขยายตัวของประชากรในกรุงเทพมหานครไปสู่ฝั่งธนบุรี
เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การจราจรติดขัด ถึงแม้ว่าจะมีขนส่งมวลชนสายหลักแต่พบว่าขนส่งมวลชนสายย่อยยังไม่ดี
พอจะตอบสนองประชาชน จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีหน่วยงานใดบ้างที่เกี่ยวข้อง มีแผนการที่จะพัฒนาปรับปรุง
รถโดยสารประจำทางกรุงเทพ ขสมก. และรถร่วมเอกชน รวมถึงระบบขนส่งมวลชนขนาดเล็กอื่น ๆ ได้เชื่อมต่อ
เป็นโครงข่ายรองของระบบรถไฟฟ้ากรุงเทพมหานคร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีแผนการในการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนทางน้ำอย่างเช่นเรือ
ประจำทางโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านฝั่งธนบุรี มีแผนหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

นายอิริฐ รัตนเศรษฐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ตอบชี้แจงว่า กระทรวงคมนาคมไม่ได้มีเจตนาใจต่อปัญหาดังกล่าว ได้มอบหมายให้หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมการขนส่งทางบก และ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เพื่อจัดการปัญหาต่าง ๆ ซึ่งได้มอบหมาย กรมการขนส่งทางบก ทำแผนปฏิบัติการเดินทางให้ครอบคลุม เพื่อไม่ให้เกิดการทับซ้อน ในเส้นทาง และมอบหมาย ขสมก. เสนอแผนฟื้นฟูไปยังสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ในการปรับปรุงการเดินทางสายรถเมล์ โดยผลักดันให้มีการเชื่อมต่อการเดินทางในรูปแบบอื่น อาทิ รถไฟฟ้า เรือโดยสาร เพื่อเชื่อมต่อสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร โดยเน้นลดการทับซ้อนในเส้นทาง และจัดการโดยสารไฟฟ้า ลดมลพิษ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริการให้ดียิ่งขึ้น และนายกรัฐมนตรียังได้มีคำสั่งให้จัดตั้งคณะกรรมการแผนฟื้นฟู ขสมก. ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการได้พิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเตรียมเสนอแผนฟื้นฟู ขสมก. แก่คณะรัฐมนตรี ซึ่งคาดว่าจะเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีภายในสิ้นเดือนธันวาคม เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ในส่วนฝั่งธนบุรีนั้น ได้จัดเส้นทางเดินรถโดยสารไฟฟ้าสาย สาทร - ราชพฤกษ์ เพื่อเชื่อมต่อเส้นทางธนบุรีเข้าสู่ภายในเมือง ด้านแผนพัฒนาระบบการขนส่งทางน้ำ ได้มอบหมายสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ศึกษาภาพรวมกรุงเทพ - ปริมณฑล เพื่อศึกษาว่าควรมีการพัฒนาส่วนใด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุด โดยภายในปีหน้าจะได้ผลการศึกษาที่ชัดเจน อีกทั้งกรมเจ้าท่ามีนโยบายส่วนการพัฒนาทางน้ำอย่างต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุงสถานีท่าเรือเจ้าพระยา ให้รองรับตัวร่วม และเพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้โดยสาร โดยเน้นไปที่จุดประชาชนบริการเป็นจำนวนมาก และจุดที่มีการเชื่อมต่อของการบริการในส่วนอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้บริการอย่างครอบคลุม และในปี ๒๕๖๔ จะมีการใช้เรือไฟฟ้าให้ประชาชนโดยสารในแม่น้ำเจ้าพระยา ในส่วนของฝั่งธนบุรีได้มีการจัดการเดินเรือที่ครอบคลุมพื้นที่ โดยคำนึงถึงความสะดวกสบายของประชาชนเป็นหลัก

จากนั้น ประธานฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ขอเลื่อนกระทู้ถาม ๑.๒.๔. ซึ่งเป็นกระทู้ถาม โดย นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ ขึ้นมาก่อนกระทู้ถาม ๑.๑.๓

ที่ประชุมรับทราบ

๑.๒.๔ กระทู้ถาม เรื่อง แผนพัฒนาชุมชนดินแดง โดย นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคเพื่อไทย เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ด้วยในปัจจุบันการจราจรบริเวณถนนอโศก - ดินแดง ตัดถนนกำแพงเพชร ๗ ในพื้นที่เขตห้วยขวาง มีปัญหาการจราจรอย่างหนัก ซึ่งเป็นจุดตัดรถที่จะต้องอาศัยตำรวจจราจรมาปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการจราจร ซึ่งจะมาปฏิบัติหน้าที่เฉพาะในช่วงโมงเร่งด่วนเท่านั้น ซึ่งในกรณีที่ไม่มีการจราจรมาปฏิบัติหน้าที่จะเกิดปัญหาอย่างมาก จากเหตุผลดังกล่าว จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาจุดนี้ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะได้มีการประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมกันหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

๓. ในบริเวณดังกล่าวจะเป็นการเปิดให้เป็นจุดตัดของรถตลอดไปใช่หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

นายจตุติ ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตอบชี้แจงว่า แผนพัฒนาชุมชนดินแดง ได้สร้างเสร็จแล้วบางส่วน โดยได้มีประชาชนบางส่วนเข้าไปอาศัย โครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดงเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ปานกลางและผู้ด้อยโอกาส ควบคู่การพัฒนาศักยภาพผู้อยู่อาศัยในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับการพัฒนาที่อยู่อาศัย ส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย กลุ่มเปราะบาง และผู้สูงอายุ ได้มีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย รวมถึงมีคุณภาพชีวิตที่ดี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดกรอบการพัฒนาที่อยู่อาศัยของประชาชนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยมีพื้นที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและกลุ่มเป้าหมายรับภาระได้ และได้รับความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน

๑.๒.๓ **กระทู้ถาม เรื่อง การบังคับใช้พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ แก่ผู้ประกอบการอาคารชุด (คอนโดมิเนียม) โดยพันตำรวจตรี ขวลิต เลหาอุดมพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคก้าวไกล เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม นายกรัฐมนตรี**

เนื่องด้วยในปัจจุบัน มีการร้องเรียนถึงปัญหาการเอาผิดเอาเปรียบผู้บริโภคที่เป็นผู้ซื้อคอนโดมิเนียมหรืออาคารชุดจากผู้ประกอบการจำนวนมาก โดยรูปแบบการเอาผิดเอาเปรียบผู้บริโภคจากผู้ประกอบการมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การก่อสร้างที่มีความชำรุดบกพร่องแต่ไม่มีการรับผิดชอบแก้ไข การก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามที่ได้โฆษณาหรือสัญญาไว้ การก่อสร้างที่เปลี่ยนวัสดุเป็นคุณภาพต่ำกว่าแบบก่อสร้างในสัญญา การยึดเอาพื้นที่ส่วนกลาง เช่น ร้านค้า ไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ประกอบการหากำไรจากค่าเช่าแทนที่จะเป็นทรัพย์สินส่วนกลางของผู้บริโภคที่เป็นเจ้าของร่วม ทั้งที่ในภาพโฆษณาได้โฆษณาไว้ให้เข้าใจได้ว่าเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้บริโภค การก่อสร้างที่เลยกำหนดเวลาแล้วไม่เสียค่าปรับตามกฎหมายให้ผู้บริโภค หรือไม่ยอมคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยเมื่อผู้บริโภคมีความประสงค์จะบอกเลิกสัญญาอย่างถูกต้องตามกฎหมายการเก็บค่าเปลี่ยนสัญญากรณีเปลี่ยนสิทธิในใบจอง หรือที่เรียกว่าการซื้อขายใบจอง หรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริโภคในการเปลี่ยนสิทธิในใบจองโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายตามกฎหมาย การยึดเงินดาวน์ผู้บริโภคไปทั้งหมดโดยไม่คืน กรณีที่ผู้บริโภคไม่ชำระเงินดาวน์ไม่ตรงตามสัญญา

โครงการที่ผู้ประกอบการยังขายหรือโอนกรรมสิทธิ์ห้องชุดไม่หมด จึงมีการแอบอ้างสิทธิ์โหวตจากห้องชุดที่ยังไม่ได้มีการโอน โดยส่งคนจากบริษัทผู้ประกอบการมานั่งเป็นคณะกรรมการนิติบุคคลอาคารชุด แล้วทำการทุจริต นำเงินค่าส่วนกลางของผู้บริโภคที่เป็นเจ้าของร่วมมาใช้ เป็นต้น ยังมีกรณีที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคอีกมากมาย และเนื่องจากปัญหาดังกล่าว หลายกรณีเป็นความผิดที่ชัดเจนสามารถฟ้องร้องเอาผิดผู้ประกอบการได้ง่าย และไปในทิศทางเดียวกัน ปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่กฎหมาย แต่คือการบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ และประชาชนผู้บริโภคไม่ทราบถึงสิทธิ หรือวิธีขั้นตอนในการฟ้องร้องดังกล่าว ซึ่งท่านเป็นผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลหน่วยงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งควรจะเป็นผู้ดูแลประเด็นปัญหาเหล่านี้ได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. เหตุใดรัฐบาลจึงปล่อยให้พลละเลย ไม่ทำการป้องกันปราบปรามผู้ประกอบการที่กระทำการเอาเปรียบผู้บริโภค จนเกิดปัญหาเอาเปรียบผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก และในอนาคตจะมีแผนการหรือวิธีการที่จะกำกับดูแลผู้ประกอบการอย่างไร ให้มีประสิทธิภาพ จนผู้บริโภคไม่ถูกผู้ประกอบการเอาเปรียบเช่นนี้อีก

๒. รัฐบาลมีแผนการหรือวิธีการที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสิทธิและวิธีการในการปกป้องสิทธิของผู้บริโภคด้วยการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายอย่างไรบ้าง

นายอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตอบชี้แจงว่า สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคไม่ได้นิ่งนอนใจในการแก้ปัญหา จากสาเหตุที่เกิดขึ้น โดยมีประเด็นต่าง ๆ อาทิ การก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ สถาบันการเงินไม่อนุมัติ ยึดเงินดาวน์ ชำรุดบกพร่องในการก่อสร้าง ดำเนินการไม่เป็นไปตามโฆษณา ไม่จัดทำสารบัญชียุทธศาสตร์ ไม่ดำเนินการโอนกรรมสิทธิ์ การบริหารงานของนิติบุคคล ซึ่งคดีที่เกิดขึ้นต้องมีการพิจารณาว่ามีส่วนใดบ้างที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น ๑. ภาครัฐ ได้แก่ กรมที่ดิน กรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และราชการส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลในมิติการให้อนุญาตและตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเพิ่มความรัดกุมในการขออนุญาตและความสามารถของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจให้ดำเนินการตามกฎหมายระเบียบตั้งแต่เริ่มต้น ๒. ผู้บริโภคที่อยู่ในฐานะคู่สัญญากับผู้ประกอบการแล้วประสบปัญหา ๓. ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ทำตามสัญญา ซึ่งการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ เนื่องจากได้มีการขออนุญาตที่ถูกต้อง แต่มีกลไกที่ใช้ได้คือการไกล่เกลี่ย และดำเนินคดีกับผู้ประกอบการที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นโจทย์ในการพิจารณาคดี เมื่อขณะคดีศาลจะมีคำพิพากษาให้ผู้ประกอบการชำระค่าเสียหายได้เกือบทั้งหมด ในส่วนของการป้องกัน ได้เผยแพร่รายชื่อผู้ประกอบการที่ถูกดำเนินคดี และเผยแพร่ความรู้ให้ผู้บริโภคตระหนักถึงการเลือกซื้ออสังหาริมทรัพย์ และออกกฎหมายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด อีกทั้งได้ทำ MOU โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อเจรจาขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในกรณีผู้บริโภคมีการจองแล้วเกิดปัญหา โดยขอให้มีการคืนเงินให้กับผู้บริโภค โดยยืนยันว่าสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีการป้องกันอย่างหลากหลายมิติ โดยมีการจัดการให้กับผู้บริโภคในทุกคดี และได้เผยแพร่ถึงสิทธิต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ให้ประชาชนได้รับรู้ และรวบรวมข้อมูล BIG DATA ที่สามารถสืบหาข้อมูลได้อย่างครอบคลุมผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และจัดทำแอปพลิเคชันที่ผู้บริโภคสามารถร้องทุกข์และติดตาม รวมถึงศึกษาข้อมูลผู้ประกอบการได้อีกด้วย

๑.๓ กระตุกถามแยกเฉพาะ

๑.๓.๑ กระตุกถามแยกเฉพาะ เรื่อง การสร้างฝายชะลอน้ำบริเวณวังถ้ำแช่ ลำน้ำยาม หมู่ที่ ๔ ตำบลแว้ง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร โดย นางอนุรัักษ์ บุญศล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร พรรคเพื่อไทย เป็นผู้ตั้งกระตุกถาม ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมี นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้ตอบกระตุกถาม

๑.๓.๒ กระตุกถามแยกเฉพาะเรื่อง การตรวจสอบโครงการก่อสร้างเขื่อนเหมืองตะกั่ว โดย นายประเสริฐพงษ์ ทรนวัตร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล เป็นผู้ตั้งกระตุกถาม ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเรื่องตามระเบียบวาระหมายเลข ๑.๓.๑ - ๑.๓.๒ เลื่อนมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญ ประจำปีครั้งที่สอง)

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓) โดยมี นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้ตอบกระทู้ถาม

๑.๓.๓ กระทู้ถามแยกเฉพาะ เรื่อง การสร้างฝายชะลอน้ำ ลำห้วยวังหิน ตำบลเจริญศิลป์ อำเภोजังหวัดสกลนคร โดย นางอนุรัักษ์ บุญศล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร พรรคเพื่อไทย เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เลื่อนมาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓) โดยมี นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้ตอบกระทู้ถาม

๑.๓.๔ กระทู้ถามแยกเฉพาะ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการจราจรบริเวณถนนอโศก - ดินแดง ตัดถนนกำแพงเพชร ๗ โดย นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคเพื่อไทย เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม นายกรัฐมนตรี โดยมี นายอิทธิรัฐ รัตนเศรษฐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นผู้ตอบกระทู้ถาม

๑.๓.๕ กระทู้ถามแยกเฉพาะ เรื่อง ติดตามโครงการทำอุโมงค์ลอดใต้ทางรถไฟรางคู่ในเขตบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดย นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม โดยมี นายถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นผู้ตอบกระทู้ถาม

๑.๓.๖ กระทู้ถามแยกเฉพาะ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์พื้นที่ขององค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป (อสร.) สำหรับสร้างสถานีส่งผู้โดยสารอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดย นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้ตั้งกระทู้ถาม ถาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยมี พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้ตอบกระทู้ถาม

จากนั้น ประธานฯ ได้ขออนุญาตที่ประชุมนำระเบียบวาระเรื่องที่ยังไม่ได้บรรจุในระเบียบวาระ มาพิจารณา ก่อน จำนวน ๒ เรื่อง ซึ่งที่ประชุมไม่ขัดข้อง ดังนี้

๑. คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาการศึกษาการชุดคลองไทยและการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ ขอขยายเวลาการพิจารณาเรื่องดังกล่าว ออกไปอีก ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแก้ไขปัญหาการออกประทานบัตรเหมืองแร่และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการทำเหมืองแร่ ขอขยายเวลาการพิจารณาเรื่องดังกล่าว ออกไปอีก ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

ที่ประชุมเห็นชอบ

(๒) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

รับทราบการพิจารณารายงาน จำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้

๒.๑ รับทราบผลการพิจารณารายงานการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ (รายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๕ วรรคสี่)

๒.๒ รับทราบรายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และรายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่ประชุมรับทราบ

(๓) รับรองรายงานการประชุม

- รับรองรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง)

ครั้งที่ ๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๓ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๔ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๕ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓

ที่ประชุมรับรอง

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาและแก้ไข ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการลอบประทุษร้ายประชาชนซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

นายพรชัย ตระกุลวรานนท์ ประธานคณะกรรมการพิจารณาการพิจารณาการศึกษาและแก้ไข ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการลอบประทุษร้ายประชาชน กล่าวรายงานถึงผลการพิจารณาการศึกษาผู้ตติตั้งกล่าว ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญและสังเคราะห์ได้ตามหลักการว่าด้วยกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน อันจะนำมาซึ่งการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน การดูแลและ ป้องกันประชาชนถูกทำร้ายและสูญหายการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้การใช้ กฎหมายพิเศษและสถานการณ์สิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ชาติพันธุ์ตลอดจนการเยียวยาผู้เสียหายจากกรณีการ ละเมิดสิทธิมนุษยชน และได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวจากกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงได้ เชิญหน่วยงานต่าง ๆ มาให้ข้อมูลประกอบการพิจารณาและได้รวบรวมความคิดเห็นข้อเสนอแนะ และข้อสังเกต คณะกรรมการวิสามัญฯ เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนต่อไป โดยมี รายละเอียดดังนี้

๑. การละเมิดสิทธิมนุษยชน ถือเป็นหลักสากลที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญ ดังนั้นเมื่อประเทศไทยเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน สหประชาชาติและเคยเป็นประธาน คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน สหประชาชาติก็เท่ากับไทยได้เข้าไปร่วมรับผิดชอบการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั่วโลก โดยประเทศไทยจะต้องเป็นตัวอย่างของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และควรปฏิบัติตามคำมั่นด้าน สิทธิมนุษยชนที่ได้ให้ไว้กับประชาคมโลกอย่างจริงจังโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในฐานะสมาชิกที่มีความ รับผิดชอบของสหประชาชาติคณะกรรมการวิสามัญจึงมีข้อเสนอแนะและข้อสังเกตในแก้ปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๑.๑ กรณีความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนร้ายแรงจากความขัดแย้ง ทางการเมืองรัฐบาลควรป้องกันมิให้มีการกระทำรัฐประหารในอนาคต และมีการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม

๑.๒ รัฐสภาควรพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีบทบัญญัติ ให้การรับรองข้อบทในอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีพร้อมทั้งบัญญัติ

ให้ศาลรับรองข้อบทต่าง ๆ ตามอนุสัญญาฯ เพื่อให้ประชาชนสามารถอ้างข้อบทตามอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนในศาลกรณีเกิดการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

๑.๓ กรณีการประทุษร้ายนักกิจกรรมทางการเมือง รัฐบาลต้องดำเนินการทุกวิถีทางในการอำนวยความสะดวก เปิดเผยความจริง พร้อมรับผิดชอบ (accountability) และนำผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

๑.๔ รัฐบาล และรัฐสภาควรดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ รวมถึงกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๖ เพื่อมิให้มีการนำมาฟ้องร้องเพื่อคุกคามนักสิทธิมนุษยชนและนักกิจกรรมทางการเมือง และควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้สอดคล้องกับกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ ๒๑ และควรนำความเห็นทั่วไป ที่ ๓๗ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสหประชาชาติมาใช้ในการคุ้มครองการชุมนุมโดยสงบของประชาชน

๑.๕ รัฐบาลและรัฐสภา ควรเร่งรัดการตรากฎหมายว่าด้วยการทรมานและการบังคับบุคคลให้สูญหาย ที่สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ และให้สัตยาบันอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับของสหประชาชาติ

๑.๖ กรณีพลเมืองไทยที่ถูกบังคับสูญหายในต่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่มุสลิมและครอบครัว พนักงานสอบสวนควรนำส่งพยานหลักฐานทางคดีที่ปรากฏ โดยประสานความร่วมมือกับสำนักงานอัยการสูงสุด ตามหลักการช่วยเหลือคดีความทางอาญาตามสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาในภูมิภาคอาเซียน

๑.๗ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมเร่งกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการใช้กระบวนการฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อตอบโต้การทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักกิจกรรมด้านประชาธิปไตยและการเมือง หรือที่เรียกว่า การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ เพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อป้องกันปัญหาการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือเพื่อกดดันแก่งแย่ง รวมถึงการให้มีหรือการบัญญัติกฎหมายฉบับใหม่ที่มีเนื้อหาในการเพื่อป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของประชาชน และควรแก้ไขระเบียบกองทุนยุติธรรมให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและหลักสิทธิมนุษยชนสากล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงง่าย

๑.๘ รัฐบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีแก่เจ้าหน้าที่รัฐทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสิทธิมนุษยชนสากล และเพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

๑.๙ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดให้มีพนักงานสอบสวนหญิงที่เพียงพอในทุกสถานีตำรวจและจัดให้มีสถานที่เฉพาะในการร้องเรียนและการสอบสวนด้านความรุนแรงที่เกี่ยวกับเพศสภาพ และควรจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ รวมถึงเรื่องเกี่ยวกับความอ่อนไหวทางเพศสภาพ ในโรงเรียนตำรวจ และพนักงานสอบสวนมีการตรากฎหมายเพื่อเป็นการควบคุม ดูแล ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑๐ กระทรวงยุติธรรม ในฐานะหน่วยงานหลักตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ควรดำเนินการออกกฎกระทรวงเพื่อรองรับ การดำเนินการ รูปแบบการท างานของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ชาย) บ้านกาญจนาภิเษกเพื่อเป็นต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเด็กที่เคยก้าวพลาดในชีวิต เพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของเด็กที่เคยก่ออาชญากรรมให้สำนึกผิดและกลับตัวเป็นผู้ทำประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๑.๑๑ กรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐ ควรให้มีหน่วยงานกลางที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนร่วมในการสืบสวนสอบสวน รัฐสภาควรปรับปรุงรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีที่พลเรือนเป็นผู้เสียหาย ควรอยู่ภายใต้อำนาจศาลพลเรือนรวมไปถึงปรับปรุงกฎหมายพิเศษต่าง ๆ ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ต้องโดยไม่ต้องรับผิด

๑.๑๒ คณะรัฐมนตรีและกระทรวงยุติธรรม ควรร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันสูงสุดในการที่ประชาชนพลเมืองจะได้มีหลักประกันสมบูรณ์ในด้านสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนให้เป็นศาลชำนาญการพิเศษเฉพาะด้านสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน

๑.๑๓ รัฐสภาควรตราพระราชบัญญัติการชดเชยและเยียวยากลาง กรณีผู้เสียหายจากการชุมนุมทางการเมือง การละเมิดสิทธิมนุษยชนร้ายแรง พ.ศ. .... รวมไปถึงนำแนวคิดการเยียวยาที่ไม่ใช่ค่าสินไหมทดแทนมาใช้ อาทิ การคืนศักดิ์ศรีการขอโทษสาธารณะ การเยียวยาทางกฎหมาย การสร้างสถานที่รำลึก การปฏิรูปกฎหมาย หรือการปฏิรูปหน่วยงานความมั่นคง

๒. การบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากสถานการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นความขัดแย้งที่มีความซับซ้อนของสาเหตุปัญหาและสั่งสมมาเป็นเวลานานหลายปีส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมายหรือกฎหมายพิเศษ เป็นเครื่องมือให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่และแก้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ได้ อย่างไรก็ตาม ผลของการบังคับใช้กฎหมายพิเศษกลับทำให้พบผู้เสียหายจากกรณีการละเมิดสิทธิและการกระทำความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าปมปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องและสมบูรณ์คณะกรรมการวิสามัญจึงมีข้อเสนอแนะและข้อสังเกตในแก้ปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๒.๑ รัฐบาลควรทบทวนกฎหมายความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น แยกกฎหมายความมั่นคงทางการเมือง ออกจากความมั่นคงหรือภัยสาธารณะในทางเศรษฐกิจและภัยธรรมชาติพร้อมทั้งวางหลักนิติธรรมเป็นมาตรฐานกำกับระบบกฎหมายความมั่นคงทั้งระบบไว้ในรัฐธรรมนูญ การปรับปรุงระบบกฎหมายในระดับรัฐธรรมนูญ และการปรับปรุงระบบกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

๒.๒ รัฐบาลควรทบทวนการบังคับใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงตามหลักการสากล เช่น พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๔๗ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

๒.๓ รัฐสภาควรมีบทบาทสำคัญในการประกาศและกำกับดูแลสถานการณ์ฉุกเฉิน และพฤติการณ์ที่นำไปสู่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานภาวะฉุกเฉินที่คุกคามความอยู่รอดของชาติตามที่กำหนดไว้ใน ICCPR และหลักสากล

๓. กฎหมายกลางเรื่องการเยียวยาผู้เสียหายจากกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้เกิดมาตรการหรือมาตรฐานสากลของการคุ้มครองผู้เสียหายกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งผู้เสียหาย จากอาชญากรรมธรรมดาและที่เกิดขึ้นโดยตรงหรือกระทำที่อาจมีแรงจูงใจทางการเมือง ซึ่งปัจจุบันประชาชน ผู้ตกเป็นผู้เสียหายจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยตรงหรือกระทำที่อาจมีแรงจูงใจทางการเมืองจึงไม่อาจได้รับการช่วยเหลือประการใดจากภาครัฐ เพราะยังไม่ใช่ผู้เสียหายในคดีอาญาดังนั้น ขอบเขตความเป็นผู้เสียหาย ตามกฎหมายไทยยังไม่อาจทำให้ผู้เสียหายในอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยตรง หรือกระทำที่อาจมีแรงจูงใจทางการเมืองได้รับการคุ้มครองสิทธิได้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจึงมีข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในแก้ปัญหา ดังกล่าว โดยคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาควรมีการตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ เพื่อคุ้มครองผู้ได้รับความเสียหายกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ โดยการตรากฎหมายกลางเพื่อการเยียวยา ผู้เสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น ต้องมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การดำเนินการเยียวยาและฟื้นฟู บุคคล สังคม องค์กร และสถาบันที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นไปตามแนวทางความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และความยุติธรรมทางสังคม เพื่อส่งเสริมให้เกิดความปรองดอง และป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงและ ความสูญเสียขึ้นอีกในอนาคตอย่างเป็นรูปธรรมนั้น การดำเนินการ เยียวยาและฟื้นฟูบุคคล สังคม องค์กรและสถาบันที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทั้งในระยะสั้น และ ระยะยาว ตามแนวทางความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และความยุติธรรมทางสังคมเพื่อส่งเสริมให้เกิด ความปรองดองและป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงและความสูญเสียขึ้นอีกในอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม

๔. สถานการณ์สิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ชชาติพันธุ์และความคุ้มครองทางกฎหมาย การส่งเสริมและคุ้มครองชนเผ่าพื้นเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ควรที่จะเริ่มต้นจากปัญหาและความต้องการ ของประชาชนกลุ่มที่จะได้รับผลของการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้น การทบทวนกฎหมายและการอนุวัติกฎหมาย ให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ จะประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาโลกในการบังคับใช้หรือปฏิบัติตาม กฎหมาย และกลไกเหล่านี้ต้องมีหน้าที่และอำนาจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ๑) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิชน เผ่าพื้นเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะต้องส่งเสริมสิทธิในการจัดการตนเอง ในรูปของสภาทั้งในระดับท้องถิ่นและ ระดับชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน มาตรการในการส่งเสริมสิทธิของชน เผ่าพื้นเมือง ๒) การส่งเสริมการพัฒนาเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษหรือเขตพื้นที่คุ้มครองทางวัฒนธรรมที่ผนวก รวมพื้นที่ทางจิตวิญญาณหรือพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เข้าไว้ด้วยพร้อมไปกับอำนาจในการเพิกถอนออกจากพื้นที่คุ้มครอง ที่เป็นป่าอนุรักษ์ประเภทต่าง ๆ และหน้าที่ในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามกฎหมาย การกำหนด บทลงโทษการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบของชนเผ่าพื้นเมือง และการ เยียวยาความเสียหายที่เกิดจากการละเมิดสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง นอกจากนี้รัฐบาลควรมีการรวบรวมกรณี ตัวอย่างทั้งในด้านกฎหมาย นโยบาย กลไก และ วิธีดำเนินการจากประเทศอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์ที่ดีในกิจการ เกี่ยวกับชนเผ่าพื้นเมือง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการร่างกฎหมาย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน จึงมีข้อเสนอแนะและข้อสังเกตในแก้ปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๔.๑ รัฐบาล ควรจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ได้จริง แต่งตั้งคณะกรรมการพหุภาคีระดับชาติและระดับจังหวัดเพื่อทำหน้าที่เฝ้าและ หนุนเสริมให้การปฏิบัติตามกฎหมายนี้ของหน่วยงานต่าง ๆ มีความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ จัดสรร งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย และติดตามตรวจสอบการใช้จ่าย งบประมาณโดยประหยัด และกำหนดกลไกของรัฐในการประสานความร่วมมือกับสภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่ง ประเทศไทย

๔.๒ กระทรวงวัฒนธรรม ควรร่วมกับสภาชนเผ่าพื้นเมืองพัฒนาแผนปฏิบัติการ เพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองทั้งระยะสั้นและระยะยาว ขึ้นทะเบียนจารึกมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติและเลือกสรรเพื่อนำขึ้นจารึกเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของ UNESCO พร้อมกับพัฒนามาตรการสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วที่ปฏิบัติได้จริง จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษเป็นประจำทุกปี ร่วมกับสภาชนเผ่าพื้นเมืองพัฒนาสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมที่มีการควบคุมคุณภาพรวมทั้งการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และโดยความร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สนับสนุนงบประมาณช่วยในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชนเผ่าพื้นเมือง และพัฒนาสื่อเพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์คุณค่าของการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมผ่านช่องทางสื่อประเภทต่าง ๆ รวมถึงการเสริมสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมชนเผ่าพื้นเมืองในระดับภาค ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ

๔.๓ กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาของรัฐร่วมกับชุมชน ชนเผ่าพื้นเมืองพัฒนาหลักสูตรวิถีวัฒนธรรมชนเผ่าพื้นเมือง และการสนับสนุนครุภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยให้การเรียนรู้ของนักเรียนตามหลักสูตรดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของตัวชีวิตคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิถีวัฒนธรรมชนเผ่าพื้นเมือง รวมทั้งการพัฒนาสื่อที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนานโยบายส่งเสริมการศึกษาทวิภาษา พหุภาษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาสิทธิมนุษยชน และส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนชนเผ่าพื้นเมืองจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยตนเองในท้องถิ่น

๔.๔ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ควรสนับสนุนงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับชาติพันธุ์สัมพันธ์การศึกษาพหุวัฒนธรรม และสนับสนุนให้องค์กรชนเผ่าพื้นเมืองที่มีศักยภาพพัฒนาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วยตนเอง

๔.๕ กระทรวงมหาดไทย ควรจัดทำแผนและดำเนินการเร่งรัดแก้ไขภาวะคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติโดยความร่วมมือกับองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง และจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่เข้าสู่พื้นที่ของชนเผ่าพื้นเมืองเพื่อให้บริการทางทะเบียนราษฎร

๔.๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรเร่งทบทวนและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศโดยจัดให้มีการประชาพิจารณ์อย่างกว้างขวางโดยเน้นกลุ่มผู้ที่จะได้รับผลของกฎหมายเป็นสำคัญ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตามและการประเมินผล แผนงานและโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เนื้อหาและสาระสำคัญของสนธิสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าร่วมให้แก่สาธารณชนผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

๔.๗ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรส่งเสริมเกษตรกร กลุ่มและเครือข่ายเกษตรกรยั่งยืนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการผลิตภัณฑ์เกษตรที่สะอาดและปลอดภัยกับทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค พัฒนานโยบายและมาตรการส่งเสริมพันธุ์พืชพื้นบ้านที่มีความหลากหลาย และการจัดตั้งธนาคารพันธุ์พืชระดับชุมชนเพื่อการรวบรวมและการแพร่ขยายพันธุ์ และสนับสนุนการจัดการด้านการตลาดให้แก่กลุ่มและเครือข่ายสตรีชนเผ่าพื้นเมือง รวมทั้งการสนับสนุนพื้นที่ค้าขายในระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัด

๔.๘ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายเด็กและเยาวชนชนเผ่าพื้นเมือง เครือข่ายสตรีชนเผ่าพื้นเมือง เครือข่ายผู้สูงอายุ และผู้ไร้ความสามารถที่เป็นชนเผ่าพื้นเมือง และสนับสนุนการพัฒนาอาชีพนอกการเกษตรให้แก่กลุ่มสตรีผู้สูงอายุและผู้พิการชนเผ่าพื้นเมือง

๔.๙ กระทรวงยุติธรรม ควรจัดให้มีหน่วยฝึกอบรมเคลื่อนที่เพื่อออกเผยแพร่ความรู้ และให้คำปรึกษาแนะนำด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและอยู่ในความสนใจของชุมชน จัดให้มีระบบล่ามแปลภาษาสำหรับผู้ใช้ภาษาแม่ที่ไม่ใช่ภาษาไทย เมื่อต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม จัดให้มีกลไกรับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ในเรื่องที่มีประเด็นทางกฎหมายสำหรับชนเผ่าพื้นเมืองและบุคคลทั่วไป และจัดให้มีการเยียวยาผู้เสียหายหรือผู้เคราะห์ร้ายที่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองจากการกระทำของผู้อื่น

จากนั้น สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และตั้งข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ รัฐบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแก่เจ้าหน้าที่รัฐทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสิทธิมนุษยชนสากล และเพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ทุกประเทศไม่สามารถละเลยเรื่องการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนภายในประเทศของตนได้ และการไม่ได้รับความเป็นธรรมของประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ คือ การนำกฎหมายพิเศษมาบังคับใช้ และมีการละเมิดในกรณีเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ การพิจารณาเงินเยียวยาล่าช้า รายงานฉบับดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถนำไปพิจารณาได้ในอนาคต อาทิ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ที่สามารถนำรายงานไปพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมในด้านของสิทธิมนุษยชน ควรมีการศึกษาในประเด็นการเป็นอิสระของศาล เพื่อให้มีการทำงานที่เกิดความยุติธรรม รวมถึงการปกป้องสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าว และประเด็นการป้องกันการถูกอุ้มหายจากการแสดงออกทางการเมือง

นายพรชัย ตระกูลวรานนท์ ประธานคณะกรรมการสิทธิการคณะกรรมการพิจารณา
ศึกษาและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการลอบประทุษร้ายประชาชน ได้กล่าวขอบคุณสมาชิกที่ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อสังเกต ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการเป็นอย่างมาก โดยจะรับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปเพิ่มเติมในรายงาน และเนื้อหาบางส่วนเป็นข้อเสนอที่มีความก้าวหน้า เช่น ข้อเสนอในเรื่องการเสนอกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการ จะนำไปศึกษาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากนั้น ประธานฯ ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๘ เนื่องจากที่ประชุมเห็นด้วยกับรายงานของคณะกรรมการฯ และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ และเห็นชอบให้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประธานฯ สั่งปิดการประชุม เวลา ๑๙.๓๖ น.

ปิดประชุมเวลา ๑๙.๓๖ นาฬิกา

*****